

domsret i de Bedrifter, der er af en saadan Beskaffenhed, at der er Brug for en Udvikling af denne Karakter.

Vi er indenfor dansk Landbrug naaet dertil, at det store Flertal af Landbrugets Mennesker arbejder med egen Jord, med egne Bygninger, med egne Kreaturer og egne Redskaber, ikke uden at skyldte Penge i deres Bedrift, men saaledes, at de i disse Virksomheder føler sig som frit bestemmede. Og dernæst er vi naaet til, at de samtidig dermed paa store Omraader, hvor dette teknisk er nyttigt, løfter i Flok gennem Sæmmenslutninger i Andelsforetagender. En tilsvarende Udvikling, der giver de Folk, der virker i Industrien, Følelsen af, at de er Besiddere af de Redskaber, med hvilke de arbejder, at de har rimelig Andel i Udbyttet, anser jeg for en afgørende Nødvendighed for en stor Produktion, som er Betingelsen for, at Menneskene kan faa taalelig Tilfredsstillelse af de Krav og Ønsker, de naturligt maa nære.

Vi har stillet dette Forslag ikke som et politisk Stridsspørgsmaal, ikke som et Forslag, der kalder paa Modsætningen hverken til det ene eller det andet Parti, og jeg har Grund til efter Udtalelser, der tidligere er faldet, at mene, at det heller ikke fra noget Partis Side vil blive opfattet saaledes. Jeg haaber da paa en velvillig Forhandling, der inden længe kan bringe et praktisk Resultat.

Indenrigsministeren (Kragh): Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har fuldkommen Ret i, at hvis man kunde omskabe Modsætningsforholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere til et Samhørighedsforhold, hvad Interesser angaar, vilde derigennem et stort Skridt være gjort frem imod Arbejdernes Tilvejebringelse, et Skridt, hvorigennem utvivlsomt Produktionens Effektivitet vilde søges, Produktionsomkostningerne ned sættes og derigennem et socialt Fremskridt være skabt, som kunde staa Maal med de største socialøkonomiske Fremskridt, som nogen Tid har at opvise. Den ærede Ordfører har ogsaa fuldkommen Ret i, at det utvivlsomt er Storbedriften, som er det egentlig urogivende i vort Samfund. Det ensformige Arbejde, den store Afstand mellem Arbejdere og Arbejdsgiver, alt

dette er velegnet til at kaste Olie paa Ilden og bringe den til at blusse, og højst sandsynligt vil det blive fornødent i den kommende Tid at øge Antallet af Storbedrifter gennem en tiltrængt Koncentration paa forskellige Produktionsomraader, saaledes at vi vel tør vente i den kommende Tid at se Arbejdskampe, ført mellem nogenlunde lige stærke Organisationer, udvikle sig i desværre ikke mindre Grad end den, det sidste Parti har kendt. Det er da ganske selvfølgelig, at man fra socialt interesseret Side og fra Samfundets Side, det Samfund, som dog til syvende og sidst kommer til at bære Arbejdskampens Byrde, ser sig om efter Muligheder for at naa til en Omskabelse af disse Forhold for at tilvejebringe Fred og Interessefællesskab der, hvor der nu er Ufred og Interessemod sætning.

En af de Veje, som man her har peget paa, er den, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne nu saa udførligt har gjort Rede for: Arbejdernes Andel i Udbyttet. Jeg tror ogsaa, at her peges paa Veje, som i den kommende Tid maa gøres farbare paa forskellig Maade, naturligvis under Hensyn til den forskellige Udformning af Organisationerne og deres varierende Styrke, som findes i de forskellige Lande. Vejen maa banes for Forsøg i denne Retning, dog ganske utvivlsomt ikke ad Lovgivningens Vej, men først og fremmest gennem en Udvikling indefra; i selve Erhvervslivet, indenfor selve Virksomhederne med Tilslutning fra Virksomhedernes Ledere og Arbejdere, thi efter min Opfattelse vil kun da Udformningen kunne indpasses i Virksomhedernes særlige Opbygning og særlige Karakter. Jeg er enig med Ordføreren for Forslagsstillerne i, at man ikke gennem en Foranstaltning af den Art bør gribe ind overfor Organisationsretten, og man bør ikke gribe ind i bestaaende Lønningssystemer; med andre Ord, den Udformning, som man er naaet til med det Formaal at skabe Kamporganisationer, skal man lidt efter lidt, efterhaanden som man naar frem ad disse Veje, lade omdanne sig, efterhaanden som de Interesser, man gennem Organisationer har villet pleje, mindskes i Betydning for Organisationernes Medlemmer.

Den ærede Ordfører for Forslagsstil-